

prima instanță: M. Soficiuc
instanța de apel: T. Duca, S. Procopciuc, E. Grumeza

dosarul nr. 2rac-311/15

ÎN C H E I E R E

15 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadi
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Mobirai”, reprezentată de avocatul Victor Felișcan,

în pricina civilă la cerea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Lukoil-Moldova” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Mobirai”, intervenienți accesorii Braniște Ruslan și Snițchii Roman cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 mai 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Lukoil-Moldova”, casată hotărârea Judecătoriei Soroca din 15 decembrie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 05 martie 2012, SRL „Lukoil-Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Mobirai”, intervenienți accesorii Braniște Ruslan și Snițchii Roman cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a indicat că, conform contractului de vânzare-cumpărare nr.C03/3851 din 28 aprilie 2010, societatea a eliberat SRL „Mobirai” produse petroliere pentru care, ultimul, nu și-a onorat obligațiunile contractuale și nu a achitat datoria față de întreprindere.

Sustine că datoria debitorială față de societatea constituie 165 428,90 lei.

Menționează că în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, de nenumărate ori a atenționat debitorul despre neonorarea obligațiunilor sale financiare asumate și despre stingerea datoriilor, atât în formă scrisă, cât și verbală, iar la data de 04 ianuarie 2012, a fost adresată pretenția nr. C 10/09, însă, prin răspunsurile recepționate a fost informat că debitorul nu recunoaște datoria și nici facturile fiscale, invocând totodată, că de fapt, a primit prin aceste facturi motorină și benzină, însă nu toată cantitatea indicată în acestea, ci doar parțial.

La fel, reclamantul a remarcat că deși, SRL „Mobirai”, a indicat că pe facturile fiscale nu este semnătura lor, însă facturile respective au aplicată ștampila întreprinderii sale, circumstanță care este certă și necontestat de către debitor.

Cu referire la prevederile art. 117¹ alin.(9) lit. c) din Codul fiscal și art.753 din Codul civil, insistă că prin eliberarea facturii fiscale FA 0645426 din 30 noiembrie 2011, se subînțelege că a fost predată de către societatea cantitatea de 11 000 litri motorina și recepționată aceeași cantitate de către cumpărător și prezența ștampilei și semnăturii cumpărătorului, fiind încă o dovadă a recepționării bunului de către cumpărător, iar factura fiscală FA0597331 din 30 noiembrie a fost eliberată nu de SAC-40 or. Soroca, dar de la depozitul de petrol din or. Bălți, în baza dispoziției de plată nr.150 din 24 noiembrie 2011.

De asemenea, invocă că, în darea de seamă a societății către Inspectoratul Fiscal de Stat, în registrul vânzărilor sunt incluse facturile nerecunoscute de către societate, iar faptul că SRL „Mobirai” nu le deține în contabilitate, sau nu le recunoaște din diferite motive, este doar problema pîrîtului și denotă faptul dubios al activității întreprinderii date.

Solicită încasarea de la SRL „Mobirai” în beneficiul SRL „Lukoil-Moldova” datoria în mărime de 165 428,90 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 03 octombrie 2013, acțiunea a fost admisă, fiind încasat de la SRL „Mobirai” în beneficiul SRL „Lukoil-Moldova” datoria în mărime de 165 428,90 lei, iar de la SRL „Lukoil-Moldova” în beneficiul statului a fost încasată taxa de stat în sumă de 4 962,86 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2014, a fost admis apelul declarat de către SRL „Mobirai”, casată hotărârea primei instanțe și remisă pricina spre rejudecare conform competenței jurisdicționale la Judecătoria Soroca.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 15 decembrie 2014, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată, fiind încasat de la SRL „Lukoil-Moldova” în beneficiul SRL „Mobirai” cheltuielile de judecată în sumă de 7 722 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 mai 2015, a fost admis apelul declarat de către SRL „Lukoil-Moldova”, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă, fiind încasat de la SRL „Mobirai” în beneficiul SRL „Lukoil-Moldova” datoria în sumă de 165 428,90 lei și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat pentru cererea de apel în mărime de 3 722, 15 lei și taxa de stat în contul statului în mărime de 4 962,86 lei.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 512 alin. (1), art. 514, art. 572 alin.(1), art. 572, art. 573 alin. (1) și art. 760 alin.(1) lit. a) din Cod civil, care reglementează dispoziții generale cu privire la obligație, temeiurile și condițiile generale de executare a obligațiilor, contractul de vânzare-cumpărare și momentul executării obligației de predare a bunului și care indică că obligația de predare a bunului se consideră executată în momentul predării bunului către cumpărător sau către persoana indicată de el.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că prin eliberarea de către SRL „Lukoil-Moldova” a facturii fiscale nr. FA0645426 din 30 noiembrie 2011, semnată de reprezentantul SRL „Mobirai”, confirmată prin ștampilă, a fost confirmat faptul predării a 11 000 litri motorinei de către SRL „Lukoil-Moldova” societății SRL „Mobirai” la prețul total de 165 440 lei, iar potrivit demersului din 22 decembrie 2011, semnat de directorul SRL „Mobirai”, Raicu Stepan, se confirmă recunoașterea valabilității facturii fiscale nr. FA0645426 din 30 noiembrie 2011 și recepționarea parțială a tichetelor pentru combustibil.

La 13 iulie 2015, SRL „Mobirai”, reprezentată de avocatul Victor Felișcan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Susține că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat prevederile art. 668 alin.(1), art. 8 din Cod civil, care reglementează forța obligatorie a contractului și temeiurile apariției drepturilor și obligațiilor civile, deoarece, în speță condiția procurării motorinei este plata în avans către vânzătorul SRL „Lukoil-Moldova”.

Menționează că părțile au încheiat pe data de 28 aprilie 2010, contractul de vânzare-cumpărare nr.C03/3851 cu condiția achitării în avans, prin urmare, actul juridic încheiat este sub condiție, iar conform art. 234 alin.(1) Cod civil, actul juridic se consideră încheiat sub condiție când apariția și încetarea drepturilor subiective civile și a obligațiilor corelative depind de un eveniment viitor și nesigur ca realizare, mai mult ca atât, regula ce guvernează raporturile juridice se conține și în pct. 4.1 din contract, unde este stipulat că achitarea pentru produsele petroliere se efectuează din plata în avans la prețurile stabilite, prin transferul mijloacelor bănești pe contul vânzătorului, ori prin efectuarea achitărilor reciproce coordonate.

Cu referire la prevederile art. 199 din Cod civil, care indică că consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic, insistă că din moment ce societatea nu și-a manifestat intenția exteriorizată de a procura 11 000 tone de motorină, prin plata în avans a acesteia, pârâtul nu poate fi obligat la achitarea unui produs pe care nu l-a comandat și efectiv nu l-a recepționat.

Afirmă că faptul nerecepționat de către societatea „Modirai” a 11 000 litri de motorină se confirmă și prin înscrisul prezentat de intimat numit „Notificare” datat cu 17 octombrie 2014, prin care ultimul a invocat că datele de înregistrare în aparatul de casă și control cu memorie fiscal nu pot să conțină informația privitor la eliberarea produselor petroliere întreprinderii în valoare totală de 165 428,9 lei în baza facturii fiscale FA 0645426 din 30 noiembrie 2011, sau orice altă întreprindere, ceea ce atestă că intimatul nu dispune de mijloace de probă ca să confirme că societatea a primit motorină în sumă de 165 428,9 lei.

De asemenea, invocă că intimatul nu a prezentat în instanță de judecată tichetele pretins eliberate către societate în suma de 165 428,9 lei, iar în cazul în care societatea ar fi primit tichete în sumă de 165 428,9 lei, acestea urmau a fi restituie la stația de alimentare a intimatului odată cu eliberarea produselor petroliere, fiind aplicat pe verso-ul tichetului ștampila societății.

Indică că instanța de apel eronat și-a format concluzii în sensul temeiniciei acțiunii în baza facturii fiscale cu seria FA nr.0645426 eliberată la 30 noiembrie 2011, deoarece, aceasta nu este prezentată în original și nici în copie autenticată, cât și nu este semnat și acceptat de societate prin actul de control a decontărilor reciproce, care este un act unilateral.

Prin urmare, este ilegală constatarea instanței de apel precum că potrivit actului de control a decontărilor reciproce din 31 ianuarie 2012, semnat de SRL „Lukoil Moldova” s-a stabilit existența relațiilor comerciale de vânzare-cumpărare între intimat și societate pe parcursul perioadei 09 aprilie 2011 – 05 decembrie 2011, cât și a

datoriei în mărime de 165 428,90 lei, deoarece, actul de control a decontărilor este unilateral, iar printr-un act unilateral nu poate fi constatată existența unor relații și nu pot fi instituite anumite obligații decât dacă este acceptat de cealaltă parte.

Menționează că instanța de apel la emiterea deciziei a ignorat cererea sa adresată CCCEC, prin care s-a invocat faptul comiterii fraudelor și neeliberării tichetelor, iar în baza acestei cereri a fost pornită urmărirea penală și emisă la data de 15 ianuarie 2014, decizia instanței de recurs, astfel, fiind irelevant și impertinent argumentul intimatului expus în instanța de apel precum că întreprinderea a profitat de dosarul penal pentru a se eschiva de plata pretinsei datorii, deoarece, plângerea penală formulată CCCEC a fost depusă până la depunerea acțiunii civile în instanța de judecată.

Consideră că instanța de apel nu a aplicat dispozițiile art. 123 alin.(3) CPC, care indică că sentință pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentință numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză, or, prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2014, s-a constatat că factura fiscală seria FA nr.0645426 eliberată întreprinderii reprezintă obiect material al infracțiunii, fiind stabilită legătura directă cauzală dintre acțiunile infracționale ale intervenientului accesoriu Snițchii Roman, prejudiciu cauzat și pretenția înaintată de intimat.

Apreciază drept greșite și concluziile instanței de apel cu referire la faptul că atragerea la răspundere penală a lui Snițchii Roman nu înlătură posibilitatea încasării datoriei din contul societății, constatând existența raporturilor contractuale între SRL „Lukoil- Moldova” și societate, care și-au asumat obligații reciproce și nu între intimat și Snițchii Roman, care are calitatea de intervenient accesoriu. Or, această constatare contravine dispozițiilor art. 67 CPC, iar societatea la fel nu are nici un raport contractual obligațional cu Snițchii Roman.

Mai invocă că instanța de apel la emiterea deciziei a interpretat eronat prevederile art. 117¹ alin.(9) lit. c) din Codul fiscal, deoarece, excepția la care se referă oferă posibilitatea vânzătorului și cumpărătorului să execute mai ușor tranzacția propriu-zisă, avînd vedere fluxul permanent, obligații cu executare succesivă în timp. Susține că intimatul avînd intenția de a induce în eroare instanța de judecată, și-a întemeiat pretenție în temeiul normei citate, însă, nu a prezentat textul autentic a normei unde este stipulat că la primirea plății înainte de efectuarea livrării, nu se eliberează factură fiscală, cu excepția livrărilor de produse petroliere prin eliberarea tichetelor de alimentare sau suplinirea smart-cardurilor de alimentare, iar în cazul în care cumpărătorul (beneficiarul) plătește prin virament sau în numerar procurarea unui lot de produse petroliere pentru a fi luate ulterior prin utilizarea tichetelor ori a smart-cardurilor, factura fiscală eliberându-se în momentul eliberării tichetelor sau suplinirii smart-cardului.

La 20 august 2015, SRL „Lukoil-Moldova” a depus referință la recursul declarat prin care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia, solicitând respingerea lui ca fiind inadmisibil. Indică că Curtea de Apel Bălți în decizia din 19 mai 2015, a dat o apreciere corectă circumstanțelor de fapt ale cauzei în raport cu normele de drept aplicate, pe când argumentele recurentului sunt declarative.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SRL „Mobirai”, reprezentată de avocatul Victor Felișcan, este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Mobirai” reprezentată de avocatul Victor Felișcan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SRL „Mobirai”, reprezentată de avocatul Victor Felișcan, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Mobirai”, reprezentat de avocatul Victor Felișcan, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Mobirai” reprezentată de avocatul Victor Felșican se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva